

ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΠΡΟΣΧΩΡΗΣΗΣ
ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
– ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟ –

Βρυξέλλες, 12 Ιουνίου 2026
(OR. en)

AD 26/26

LIMITE

CONF-ME 15

ΕΓΓΡΑΦΟ ΠΡΟΣΧΩΡΗΣΗΣ

Θέμα: Κοινή θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Κεφάλαιο 2: Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων

Διαπραγματευτικό κεφάλαιο 2: Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων

Η παρούσα θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης βασίζεται στη γενική της θέση για τη Διάσκεψη Προσχώρησης με το Μαυροβούνιο (AD 23/12 CONF-ME 2) και διέπεται από τις διαπραγματευτικές αρχές που περιέχονται σε αυτή, δηλαδή:

- οποιαδήποτε άποψη εκφράσουν τα μέρη σχετικά με κάποιο κεφάλαιο των διαπραγματεύσεων δεν προδικάζει κατά κανέναν τρόπο τη θέση που ενδέχεται να ληφθεί σχετικά με άλλα κεφάλαια·
- οι συμφωνίες —συμπεριλαμβανομένων των μερικών συμφωνιών— που επιτυγχάνονται κατά τις διαπραγματεύσεις σχετικά με διαδοχικώς εξεταζόμενα κεφάλαια, δεν μπορούν να θεωρηθούν οριστικές έως ότου επιτευχθεί γενική συμφωνία·
- καθώς και από τις απαιτήσεις που καθορίζονται στα σημεία 24, 28, 41 και 44 του Διαπραγματευτικού Πλαισίου.

Η ΕΕ παροτρύνει το Μαυροβούνιο να συνεχίσει τη διαδικασία ευθυγράμμισης με το κεκτημένο και την ουσιαστική εφαρμογή και επιβολή του και εν γένει να θεσπίσει, πριν ακόμη από την προσχώρηση, πολιτικές και μέσα που να προσεγγίζουν όσο το δυνατόν περισσότερο τις αντίστοιχες πολιτικές και τα αντίστοιχα μέσα της ΕΕ.

Η ΕΕ σημειώνει ότι, στις διαπραγματευτικές του θέσεις AD 22/14 ADD 1 CONF-ME 17 και AD 9/26 CONF-ME 8, το Μαυροβούνιο αποδέχεται το κεκτημένο του κεφαλαίου 2 ως ίσχυε στις 30 Μαρτίου 2026 και δηλώνει πως θα είναι σε θέση να το εφαρμόσει πριν από την ημερομηνία προσχώρησής του στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Πρόσβαση στην αγορά εργασίας

Η ΕΕ σημειώνει ότι το Μαυροβούνιο έχει ευθυγραμμίσει την εθνική του νομοθεσία με το άρθρο 45 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης με το οποίο καθιερώνεται η ίση μεταχείριση των πολιτών της ΕΕ και των μελών των οικογενειών τους όσον αφορά την πρόσβαση στην απασχόληση, την αμοιβή και τους άλλους όρους εργασίας, καθώς και με την οδηγία 2004/38/ΕΚ, την οδηγία 2014/54/ΕΕ και τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 492/2011. Η ΕΕ σημειώνει ότι με την έγκριση από το Μαυροβούνιο των τροποποιήσεων της νομοθεσίας περί αλλοδαπών καταργούνται, κατά την ημερομηνία προσχώρησης στην ΕΕ, όλοι οι περιορισμοί λόγω ιθαγένειας όσον αφορά την πρόσβαση των πολιτών της ΕΕ στην αγορά εργασίας και εξασφαλίζεται ίση μεταχείριση όσον αφορά την πρόσβαση στην απασχόληση, και μεταξύ άλλων όσον αφορά τα δικαιώματα των μελών της οικογένειας που τους συνοδεύουν. Η ΕΕ σημειώνει επίσης ότι οι τελευταίες τροποποιήσεις του εργατικού δικαίου προβλέπουν ίση μεταχείριση στην απασχόληση, την αμοιβή και τους άλλους όρους εργασίας. Η εναρμονισμένη εθνική νομοθεσία θα αρχίσει να εφαρμόζεται από την ημερομηνία προσχώρησης του Μαυροβουνίου στην ΕΕ. Η ΕΕ αναμένει από το Μαυροβούνιο να διασφαλίσει ότι κανένα νέο ή ισχύον εθνικό νομοθέτημα δεν μπορεί να αντιβαίνει στον κανονισμό 492/2011, καθιστώντας έτσι δυνατή την πλήρη εφαρμογή του εν λόγω κανονισμού από την ημερομηνία προσχώρησης.

Η ΕΕ σημειώνει ότι το Μαυροβούνιο έχει ορίσει το Ίδρυμα Προστασίας των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Ελευθεριών ως τον εθνικό φορέα που είναι επιφορτισμένος με την προώθηση, την ανάλυση, την υποστήριξη και την παρακολούθηση της ίσης μεταχείρισης των εργαζομένων της ΕΕ και των μελών των οικογενειών τους χωρίς διακρίσεις λόγω ιθαγένειας, αδικαιολόγητους περιορισμούς ή εμπόδια στο δικαίωμά τους στην ελεύθερη κυκλοφορία. Η ΕΕ αναμένει από το Μαυροβούνιο να διασφαλίσει ότι ο φορέας αυτός διαθέτει τις σχετικές αρμοδιότητες σύμφωνα με την οδηγία 2014/54/ΕΕ και επαρκείς ικανότητες για την εκπλήρωση της αποστολής του.

Η ΕΕ σημειώνει ότι ο νόμος περί δημοσίων και κρατικών υπαλλήλων διασφαλίζει το δικαίωμα απασχόλησης των υπηκόων της ΕΕ στη δημόσια διοίκηση υπό τους ίδιους όρους με τους υπηκόους του Μαυροβουνίου, σύμφωνα με το άρθρο 45 παράγραφος 4 της ΣΛΕΕ και την ισχύουσα νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η ΕΕ σημειώνει την έκδοση του νόμου περί προαιρετικών συνταξιοδοτικών ταμείων, ο οποίος ευθυγραμμίζεται με το κεκτημένο της ΕΕ για τα δικαιώματα συμπληρωματικής συνταξιοδότησης.

Η ΕΕ θεωρεί ότι απαιτούνται μεταβατικά μέτρα για το Μαυροβούνιο όσον αφορά τα άρθρα 1 έως 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 492/2011, παρόμοια με τα μεταβατικά μέτρα που εφαρμόζονται για τη Βουλγαρία, την Κροατία, την Τσεχική Δημοκρατία, την Εσθονία, την Ουγγαρία, τη Λετονία, τη Λιθουανία, την Πολωνία, τη Ρουμανία, τη Σλοβακία και τη Σλοβενία. Τα μεταβατικά αυτά μέτρα θα αφορούν την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, όπως ορίζεται στο άρθρο 45 της ΣΛΕΕ και στα άρθρα 1 έως 6 του κανονισμού (ΕΕ) 492/2011, καθώς και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών που συνεπάγεται προσωρινή κυκλοφορία των εργαζομένων, όπως ορίζεται στο άρθρο 56 πρώτο εδάφιο της ΣΛΕΕ και στο άρθρο 1 της οδηγίας 96/71/ΕΚ. Αυτά θα συνίστανται, κατ' αναλογία, σε παρόμοιους χρονικούς περιορισμούς, διαδικασίες, μηχανισμούς και συνθήκες, όπως έχουν στη μεταβατική ρύθμιση για την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων των Συνθηκών Προσχώρησης των νέων κρατών μελών στην Ένωση το 2004, το 2007 και το 2013.

Ωστόσο, η ΕΕ τονίζει ότι οι υπήκοοι του Μαυροβουνίου και τα μέλη των οικογενειών τους δεν πρέπει να τυγχάνουν λιγότερο ευνοϊκής μεταχείρισης από υπηκόους τρίτων χωρών, όταν οι υπήκοοι αυτοί ασκούν τα δικαιώματά τους δυνάμει του κεκτημένου.

Δίκτυο EURES

Η ΕΕ σημειώνει ότι το Μαυροβούνιο ενέκρινε ειδικό σχέδιο δράσης για το ευρωπαϊκό δίκτυο υπηρεσιών απασχόλησης (EURES) (2025-2028) και ξεκίνησε να υλοποιεί βασικές δραστηριότητες, και συγκεκριμένα τη σύσταση ομάδων εργασίας, την έναρξη της διαδικασίας ευρωπαϊκής ταξινόμησης δεξιοτήτων, ικανοτήτων, προσόντων και επαγγελμάτων (ESCO), την ενίσχυση των ικανοτήτων σε ανθρώπινους πόρους και τις αρχικές προετοιμασίες ΤΠ.

Η ΕΕ αναμένει από το Μαυροβούνιο να διασφαλίσει ότι κανένα νέο ή ισχύον εθνικό νομοθέτημα δεν μπορεί να αντιβαίνει στον κανονισμό 2016/589 (EURES) και στις εκτελεστικές αποφάσεις 2017/1255, 2018/170, 2017/1257, 2017/1256, 2018/1020 και 2018/2021 της Επιτροπής, καθιστώντας έτσι δυνατή την πλήρη λειτουργία του EURES από την ημερομηνία προσχώρησης.

Η ΕΕ εκφράζει ικανοποίηση για την πρόοδο όσον αφορά την οργάνωση και τη λειτουργία του εθνικού οργανισμού απασχόλησης ως βασικού φορέα για τη διαχείριση του EURES. Η ΕΕ αναμένει από το Μαυροβούνιο να ολοκληρώσει όλες τις αναγκαίες τεχνικές, οργανωτικές και διοικητικές τροποποιήσεις, συμπεριλαμβανομένων του διορισμού και της κατάρτισης συμβούλων EURES και του προσωπικού του εθνικού γραφείου συντονισμού (ΕΓΣ) στο πλαίσιο του εθνικού οργανισμού απασχόλησης έως την ημερομηνία προσχώρησης. Επιπλέον, πρέπει να υλοποιηθούν αναβαθμίσεις ΤΠ, ώστε να έχει καταστεί δυνατή η πλήρης συμμετοχή του Μαυροβουνίου στο δίκτυο EURES έως την ημερομηνία προσχώρησης.

Συντονισμός των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης

Η ΕΕ σημειώνει την έγκριση του σχεδίου δράσης για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στο Μαυροβούνιο (2026-2028), το οποίο αποσκοπεί στη δημιουργία σαφούς θεσμικής δομής και στην ενίσχυση των διοικητικών και οικονομικών ικανοτήτων για την εφαρμογή του κεκτημένου, ιδίως όσον αφορά τη συμμετοχή του Μαυροβουνίου στην ηλεκτρονική ανταλλαγή πληροφοριών για την κοινωνική ασφάλιση (EESSI).

Η ΕΕ αναμένει από το Μαυροβούνιο να διασφαλίσει ότι κανένα νέο ή ισχύον εθνικό νομοθέτημα δεν αντιβαίνει στους κανονισμούς 883/2004, 987/2009 και 1231/2010, καθιστώντας έτσι δυνατό τον λειτουργικό συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης από την ημερομηνία προσχώρησης.

Η ΕΕ σημειώνει το λειτουργικό θεσμικό πλαίσιο του Μαυροβουνίου για τον διεθνή συντονισμό στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης, το οποίο βασίζεται σε 26 διμερείς συμφωνίες, εκ των οποίων 16 με κράτη μέλη της ΕΕ. Οι συμφωνίες αυτές προβλέπουν διοικητικές διαδικασίες, εξειδικευμένες οργανωσιακές μονάδες και επιχειρησιακή εμπειρογνομοσύνη για τη διασυνοριακή ανταλλαγή δεδομένων και τη ρύθμιση των δικαιωμάτων σε διάφορους τομείς της κοινωνικής ασφάλισης.

Η ΕΕ αναμένει από το Μαυροβούνιο να συνεχίσει να εισάγει τις απαραίτητες λύσεις ΤΠ για την ηλεκτρονική ανταλλαγή πληροφοριών, να εκπαιδεύει τους υπαλλήλους ώστε να εκτελούν εργασίες στο περιβάλλον της EESSI και να καθορίζει τους ρόλους και τις αρμοδιότητες των συμμετεχόντων φορέων έως την ημερομηνία προσχώρησης.

Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό το Μαυροβούνιο να έχει ενισχύσει περαιτέρω, έως την ημερομηνία προσχώρησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τις αναγκαίες διοικητικές, τεχνικές και οικονομικές ικανότητες και τους αντίστοιχους πόρους των αρμόδιων αρχών, με σκοπό την πλήρη και ορθή εφαρμογή του κεκτημένου όσον αφορά τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, με ιδιαίτερη προσοχή στις τεχνικές και οργανωτικές ικανότητες για την πρόσβαση στην ηλεκτρονική ανταλλαγή πληροφοριών για την κοινωνική ασφάλιση (EESSI) και τη λειτουργία της.

Ευρωπαϊκή Κάρτα Ασφάλισης Ασθένειας

Η ΕΕ σημειώνει ότι, κατά την προετοιμασία για την εισαγωγή της Ευρωπαϊκής Κάρτας Ασφάλισης Ασθένειας (ΕΚΑΑ), το Μαυροβούνιο διενήργησε εκτίμηση επιπτώσεων, συμπεριέλαβε την ΕΚΑΑ στο σχέδιο δράσης για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στο Μαυροβούνιο (2026-2028) και καθιέρωσε το νομικό πλαίσιο και τις θεσμικές και διοικητικές ικανότητες, συμπεριλαμβανομένων των οργανωτικών δομών για τη διεθνή ασφάλιση υγείας, με τη συστηματοποίηση και την πλήρωση θέσεων στο Ταμείο Ασφάλισης Υγείας του Μαυροβουνίου. Βρίσκονται σε εξέλιξη δραστηριότητες για την ενίσχυση των διοικητικών και οργανωτικών ικανοτήτων, καθώς και των ικανοτήτων ΤΠ, ώστε να διασφαλιστούν η αποτελεσματική εφαρμογή και η επιχειρησιακή ετοιμότητα.

Η ΕΕ αναμένει από το Μαυροβούνιο να βελτιώσει περαιτέρω το υφιστάμενο ολοκληρωμένο σύστημα πληροφοριών για την υγεία και να το προσαρμόσει με σκοπό την έκδοση και την εφαρμογή της ΕΚΑΑ.

Η ΕΕ τονίζει ότι το Μαυροβούνιο πρέπει να διασφαλίσει ότι το Ταμείο Ασφάλισης Υγείας του Μαυροβουνίου διαθέτει επαρκείς τεχνικές ικανότητες από άποψη απαιτούμενων υποδομών, αποτελεσματικής διαχείρισης των δεδομένων και ψηφιοποίησης του συστήματος πληροφοριών, καθώς και διοικητικούς πόρους όσον αφορά την οργανωτική δομή, τις εσωτερικές διαδικασίες εργασίας, την κατάρτιση και την ανάπτυξη, καθώς και τα επίπεδα στελέχωσης.

Η ΕΕ αναμένει από το Μαυροβούνιο να εξασφαλίσει έως την ημερομηνία προσχώρησης την κατάλληλη κατανομή του προϋπολογισμού και να διενεργήσει ενδεδειγμένες εκτιμήσεις κόστους για τη μελλοντική επιστροφή εξόδων.

Η ΕΕ αναμένει από το Μαυροβούνιο να διασφαλίσει έως την ημερομηνία προσχώρησης ότι κανένα νέο ή ισχύον εθνικό νομοθέτημα δεν μπορεί να αντιβαίνει στις συναφείς νομικές διατάξεις για την ΕΚΑΑ, και συγκεκριμένα στις αποφάσεις αριθ. S1, της 12ης Ιουνίου 2009, σχετικά με την ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας, και αριθ. S2, της 12ης Ιουνίου 2009, σχετικά με τα τεχνικά χαρακτηριστικά της ευρωπαϊκής κάρτας ασφάλισης ασθένειας.

Επιθεώρηση εργασίας

Η ΕΕ σημειώνει τις προσπάθειες του Μαυροβουνίου να ενισχύσει τις θεσμικές, ανθρώπινες και τεχνικές ικανότητες της επιθεώρησης εργασίας του, συμπεριλαμβανομένης της έγκρισης του σχεδίου δράσης για την ενίσχυση των ικανοτήτων της επιθεώρησης εργασίας (2025-2027). Η ΕΕ αναμένει από το Μαυροβούνιο να προσλάβει πρόσθετους επιθεωρητές εργασίας σύμφωνα με το σχέδιο δράσης.

Η ΕΕ αναμένει από το Μαυροβούνιο να διασφαλίσει ότι κανένα νέο ή ισχύον εθνικό νομοθέτημα δεν μπορεί να αντιβαίνει στον κανονισμό 2019/1149 για την ίδρυση Ευρωπαϊκής Αρχής Εργασίας (ΕΑΕ), καθιστώντας έτσι δυνατή την εφαρμογή του κανονισμού από την ημέρα της προσχώρησης.

Η ΕΕ αναμένει από το Μαυροβούνιο να έχει διασφαλίσει, έως την ημερομηνία προσχώρησης, ικανοποιητική τεχνική ικανότητα για τις οντότητες που προβλέπεται ότι θα συνεργάζονται με την ΕΑΕ και θα τη στηρίζουν, ούτως ώστε να διαθέτουν επαρκή κατάρτιση και προσωπικό για την κάλυψη των ειδικών καθηκόντων που ορίζονται στο άρθρο 4 του κανονισμού για την ΕΑΕ και τη δομή διορισμών (τακτικό και αναπληρωματικό μέλος του διοικητικού συμβουλίου, όπως ορίζεται στο άρθρο 17, και εθνικός υπάλληλος-σύνδεσμος που ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 32). Η ΕΕ καλεί το Μαυροβούνιο να προωθήσει τη δίκαιη κινητικότητα του εργατικού δυναμικού, μεταξύ άλλων για τους αποσπασμένους υπηκόους τρίτων χωρών. Η ΕΕ αναμένει από το Μαυροβούνιο να συνεργαστεί στενά με την ΕΑΕ.

Με βάση τα ανωτέρω, η ΕΕ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι πληρούνται οι απαιτήσεις του κριτηρίου αξιολόγησης για το κλείσιμο του κεφαλαίου όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά εργασίας, το EURES, τον συντονισμό των συστημάτων της κοινωνικής ασφάλισης και την ΕΚΑΑ, κατά τα οριζόμενα στην κοινή θέση της ΕΕ (AD 25/17 CONF-ME 10).

* * *

Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω εκτιμήσεων, η ΕΕ σημειώνει ότι, στο παρόν στάδιο, δεν απαιτούνται περαιτέρω διαπραγματεύσεις για αυτό το κεφάλαιο.

Η παρακολούθηση της προόδου όσον αφορά την ευθυγράμμιση και την εφαρμογή του κεκτημένου της ΕΕ θα συνεχιστεί καθ' όλη τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων. Η ΕΕ υπογραμμίζει ότι θα παρακολουθεί με ιδιαίτερη προσοχή όλα τα ειδικά ζητήματα που προαναφέρονται, προκειμένου να διασφαλιστούν η διοικητική ικανότητα του Μαυροβουνίου, η ικανότητά του για επιβολή και εφαρμογή του κεκτημένου που καλύπτεται από το κεφάλαιο αυτό, καθώς και η ολοκλήρωση της νομοθετικής ευθυγράμμισης. Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις σχέσεις του παρόντος κεφαλαίου με άλλα κεφάλαια των διαπραγματεύσεων. Τελική αξιολόγηση της συμμόρφωσης της νομοθεσίας του Μαυροβουνίου με το κεκτημένο και της ικανότητας εφαρμογής του μπορεί να γίνει μόνο σε μεταγενέστερο στάδιο των διαπραγματεύσεων. Εκτός από όλες τις πληροφορίες τις οποίες ενδέχεται να ζητήσει η ΕΕ για τις διαπραγματεύσεις και οι οποίες πρέπει να υποβληθούν στη Διάσκεψη, η ΕΕ καλεί το Μαυροβούνιο να παρέχει τακτικά στο Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης λεπτομερή και γραπτή ενημέρωση σχετικά με την πορεία εφαρμογής του κεκτημένου και την ενίσχυση της διοικητικής του ικανότητας.

Βάσει όλων των ανωτέρω εκτιμήσεων, η ΕΕ θα επανέλθει, εφόσον χρειαστεί, σε αυτό το κεφάλαιο σε εύθετο χρόνο.

Η ΕΕ σημειώνει ότι το Μαυροβούνιο, στις διαπραγματευτικές του θέσεις AD 22/14 ADD 1 CONF-ME 17 και AD 9/26 CONF-ME 8, αποδέχεται το κεκτημένο του κεφαλαίου 2 όπως ίσχυε στις 30 Μαρτίου 2026. Η ΕΕ σημειώνει περαιτέρω ότι το Μαυροβούνιο δηλώνει ότι θα συνεχίσει τη διαδικασία ευθυγράμμισης με το κεκτημένο και ότι θα είναι σε θέση να το εφαρμόσει πριν από την προσχώρησή του στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Επιπλέον, η ΕΕ υπενθυμίζει ότι ενδέχεται να υπάρξει νέο κεκτημένο μεταξύ της 30ής Μαρτίου 2026 και της ολοκλήρωσης των διαπραγματεύσεων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ

Κατάλογος ο οποίος αναφέρεται στο άρθρο XX της πράξης προσχώρησης: μεταβατικά μέτρα

X. ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

31996 L 0071: Οδηγία 96/71/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 1996, σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών (ΕΕ L 18 της 21.1.1997, σ. 1).

32004 L 0038: Οδηγία 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ ([ΕΕ L 158 της 30.4.2004, σ. 77](#)).

32011 R 0492: Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 492/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2011, που αφορά την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων στο εσωτερικό της Ένωσης ([ΕΕ L 141 της 27.5.2011, σ. 1](#)).

1. Το άρθρο 45 της ΣΛΕΕ και το άρθρο 56 πρώτο εδάφιο της ΣΛΕΕ εφαρμόζονται πλήρως μόνον όσον αφορά την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών που συνεπάγεται προσωρινή κυκλοφορία των εργαζομένων, όπως ορίζεται στο άρθρο 1 της οδηγίας 96/71/ΕΚ, μεταξύ του Μαυροβουνίου, αφενός, και εκάστου των παρόντων κρατών μελών, αφετέρου, με την επιφύλαξη των μεταβατικών διατάξεων των παραγράφων 2 έως 13.

2. Κατά παρέκκλιση από τα άρθρα 1 έως 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 492/2011 και έως το τέλος της τετραετούς περιόδου που έπεται της ημερομηνίας προσχώρησης, τα υφιστάμενα κράτη μέλη επιτρέπεται να εφαρμόζουν εθνικά μέτρα ή μέτρα που απορρέουν από διμερείς συμφωνίες, με τα οποία ρυθμίζεται η πρόσβαση των υπηκόων του Μαυροβουνίου στις αγορές εργασίας τους. Πριν από την ημερομηνία προσχώρησης, τα κράτη μέλη γνωστοποιούν στην Επιτροπή αν θα εφαρμόσουν τα μέτρα αυτά όσον αφορά τους υπηκόους του Μαυροβουνίου. Τα υφιστάμενα κράτη μέλη μπορούν να συνεχίσουν να εφαρμόζουν τα μέτρα αυτά μέχρι το τέλος της επταετούς περιόδου που έπεται της ημερομηνίας προσχώρησης, σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 3. Εάν δεν υπάρξει η προαναφερόμενη γνωστοποίηση, εφαρμόζονται τα άρθρα 1 έως 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 492/2011 όσον αφορά τους υπηκόους του Μαυροβουνίου στα ενδιαφερόμενα υφιστάμενα κράτη μέλη.

Υπήκοοι του Μαυροβουνίου οι οποίοι εργάζονται νόμιμα σε υφιστάμενο κράτος μέλος κατά την ημερομηνία της προσχώρησης και έχουν ενταχθεί στην αγορά εργασίας του εν λόγω κράτους μέλους για συνεχόμενο διάστημα 12 μηνών ή μεγαλύτερο έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας του εν λόγω κράτους μέλους αλλά όχι στην αγορά εργασίας άλλων κρατών μελών που εφαρμόζουν εθνικά μέτρα.

Οι υπήκοοι του Μαυροβουνίου που μετά την προσχώρηση εντάσσονται στην αγορά εργασίας υφιστάμενου κράτους μέλους για συνεχόμενο διάστημα 12 μηνών ή μεγαλύτερο έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας του εν λόγω κράτους μέλους αλλά όχι στην αγορά εργασίας άλλων κρατών μελών που εφαρμόζουν εθνικά μέτρα.

Οι υπήκοοι του Μαυροβουνίου που αναφέρονται στο δεύτερο και τρίτο εδάφιο παύουν να απολαύουν των δικαιωμάτων που αναφέρονται στα εν λόγω εδάφια, εάν εγκαταλείψουν οικειοθελώς την αγορά εργασίας του εν λόγω υφιστάμενου κράτους μέλους, εφόσον το εν λόγω κράτος μέλος εφαρμόζει εθνικά μέτρα.

Οι υπήκοοι του Μαυροβουνίου που εργάζονται νόμιμα σε υφιστάμενο κράτος μέλος που εφαρμόζει εθνικά μέτρα και οι οποίοι έχουν ενταχθεί στην αγορά εργασίας του εν λόγω κράτους μέλους για διάστημα μικρότερο των 12 μηνών δεν απολαύουν των δικαιωμάτων που αναφέρονται στο δεύτερο και τρίτο εδάφιο ενόσω εφαρμόζονται εθνικά μέτρα.

3. Πριν από τη λήξη της τετραετούς περιόδου που έπεται της ημερομηνίας προσχώρησης, το Συμβούλιο επανεξετάζει τη λειτουργία των μεταβατικών διατάξεων της παραγράφου 2, βάσει έκθεσης της Επιτροπής.

Μετά την ολοκλήρωση της επανεξέτασης αυτής, και το αργότερο στο τέλος της τετραετούς περιόδου που έπεται της ημερομηνίας προσχώρησης, τα υφιστάμενα κράτη μέλη τα οποία, δυνάμει της παραγράφου 2, αποφάσισαν να εφαρμόσουν εθνικά μέτρα ή μέτρα που απορρέουν από διμερείς συμφωνίες γνωστοποιούν στην Επιτροπή αν θα συνεχίσουν να εφαρμόζουν τα μέτρα αυτά έως το τέλος της επταετούς περιόδου που έπεται της ημερομηνίας προσχώρησης. Εάν δεν υπάρξει τέτοια γνωστοποίηση, εφαρμόζονται τα άρθρα 1 έως 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 492/2011 όσον αφορά τους υπηκόους του Μαυροβουνίου στα σχετικά υφιστάμενα κράτη μέλη.

4. Κατόπιν αιτήματος του Μαυροβουνίου, μπορεί να πραγματοποιηθεί μία ακόμη επανεξέταση ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια της εννεαετούς περιόδου που έπεται της ημερομηνίας προσχώρησης. Η διαδικασία της παραγράφου 3 εφαρμόζεται και ολοκληρώνεται εντός έξι μηνών από την παραλαβή του αιτήματος του Μαυροβουνίου.
5. Κράτος μέλος που διατηρεί εθνικά μέτρα ή μέτρα που απορρέουν από διμερείς συμφωνίες στο τέλος της επταετούς περιόδου που αναφέρεται στην παράγραφο 2 μπορεί, σε περίπτωση σοβαρών διαταραχών της αγοράς εργασίας του ή σχετικής απειλής και έπειτα από κοινοποίηση προς την Επιτροπή, να εξακολουθήσει να εφαρμόζει τα μέτρα αυτά έως το τέλος εννεαετούς περιόδου που έπεται της ημερομηνίας προσχώρησης. Εάν δεν υπάρξει τέτοια κοινοποίηση, εφαρμόζονται τα άρθρα 1 έως 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 492/2011 όσον αφορά τους υπηκόους του Μαυροβουνίου στα σχετικά υφιστάμενα κράτη μέλη.

6. Κατά την εννεαετή περίοδο που έπεται της ημερομηνίας προσχώρησης, τα κράτη μέλη στα οποία, δυνάμει των παραγράφων 2, 3, 4, 5 ή 11, εφαρμόζονται έναντι των υπηκόων του Μαυροβουνίου τα άρθρα 1 έως 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 492/2011, και τα οποία εκδίδουν άδειες εργασίας σε υπηκόους του Μαυροβουνίου για την παρακολούθηση της κατάστασης κατά την περίοδο αυτή, θα το πράττουν αυτομάτως.
7. Όταν κράτος μέλος στο οποίο, δυνάμει των παραγράφων 2, 3, 4, 5 ή 11, εφαρμόζονται έναντι των υπηκόων του Μαυροβουνίου τα άρθρα 1 έως 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 492/2011 υφίσταται ή αναμένει διαταραχές στην αγορά εργασίας του οι οποίες θα μπορούσαν να απειλήσουν σοβαρά το βιοτικό επίπεδο, τις δημόσιες υπηρεσίες (όπως στέγαση, υγειονομική περίθαλψη ή κοινωνική ασφάλιση) ή το επίπεδο απασχόλησης σε μια ορισμένη περιοχή ή σε ένα ορισμένο επάγγελμα, το εν λόγω κράτος μέλος μπορεί να προσφύγει στις διαδικασίες που ορίζονται στο δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου έως το τέλος της εννεαετούς περιόδου που έπεται της ημερομηνίας προσχώρησης.

Το κράτος μέλος που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη και τους παρέχει όλες τις σχετικές πληροφορίες που δικαιολογούν την προσφυγή στις εν λόγω διαδικασίες. Βάσει της ενημέρωσης αυτής, τα κράτη μέλη μπορούν να ζητήσουν από την Επιτροπή να δηλώσει ότι η εφαρμογή των άρθρων 1 έως 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 492/2011 αναστέλλεται, πλήρως ή εν μέρει, προκειμένου να αποκατασταθεί η φυσιολογική κατάσταση στην περιοχή αυτή ή στο συγκεκριμένο επάγγελμα. Η Επιτροπή εκδίδει απόφαση για την αναστολή καθώς και για τη διάρκεια και το πεδίο εφαρμογής της το αργότερο εντός δύο εβδομάδων από την παραλαβή του εν λόγω αιτήματος και ενημερώνει το Συμβούλιο σχετικά με την απόφασή της. Κάθε κράτος μέλος μπορεί, εντός δύο εβδομάδων από την απόφαση της Επιτροπής, να ζητήσει από το Συμβούλιο να ακυρώσει ή να τροποποιήσει την εν λόγω απόφαση. Το Συμβούλιο αποφαινεται επί του αιτήματος αυτού εντός δύο εβδομάδων, με ειδική πλειοψηφία.

Κράτος μέλος που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο μπορεί, σε επείγουσες και έκτακτες περιπτώσεις, να αναστείλει την εφαρμογή των άρθρων 1 έως 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 492/2011, απευθύνοντας εκ των υστέρων αιτιολογημένη κοινοποίηση στην Επιτροπή.

8. Καθ' όσο διάστημα αναστέλλεται η εφαρμογή των άρθρων 1 έως 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 492/2011 βάσει των ανωτέρω παραγράφων 2, 3, 4, 5 και 7, το άρθρο 23 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ εφαρμόζεται στο Μαυροβούνιο έναντι των υπηκόων των υφιστάμενων κρατών μελών καθώς και στα υφιστάμενα κράτη μέλη έναντι των υπηκόων του Μαυροβουνίου, υπό τους ακόλουθους όρους, όσον αφορά το δικαίωμα εργασίας των μελών της οικογένειας των εργαζομένων¹:

- ο/η σύζυγος του εργαζόμενου προσώπου και οι κατιόντες τους που είναι μικρότεροι των 21 ετών ή που συντηρούνται από τον εργαζόμενο και διαμένουν νόμιμα μαζί του στο έδαφος κράτους μέλους κατά την ημερομηνία προσχώρησης, έχουν, αμέσως μετά την προσχώρηση, άμεση πρόσβαση στην αγορά εργασίας αυτού του κράτους μέλους. Αυτό δεν ισχύει για μέλη της οικογένειας εργαζομένου που έχει ενταχθεί νόμιμα στην αγορά εργασίας του εν λόγω κράτους μέλους για διάστημα μικρότερο των 12 μηνών,
- ο/η σύζυγος του εργαζομένου και οι κατιόντες τους που είναι μικρότεροι των 21 ετών ή συντηρούνται από τον εργαζόμενο και διαμένουν νόμιμα μαζί του στο έδαφος κράτους μέλους αρχής γενομένης από ημερομηνία μεταγενέστερη της ημερομηνίας προσχώρησης, αλλά κατά την περίοδο εφαρμογής των εθνικών μέτρων, έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας του συγκεκριμένου κράτους μέλους μόλις συμπληρώσουν τουλάχιστον 18μηνη διαμονή στο συγκεκριμένο κράτος μέλος ή από το τρίτο έτος μετά την ημερομηνία προσχώρησης, εάν η ημερομηνία αυτή είναι προγενέστερη.

Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται με την επιφύλαξη ευνοϊκότερων μέτρων είτε πρόκειται για εθνικά μέτρα είτε για μέτρα που απορρέουν από διμερείς συμφωνίες.

---

¹ Όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 και στο άρθρο 3 παράγραφος 2 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ.

9. Στο μέτρο που ορισμένες διατάξεις της οδηγίας 2004/38/EK ενσωματώνουν διατάξεις της οδηγίας 68/360/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 1968, περί καταργήσεως των περιορισμών στη διακίνηση και στη διαμονή των εργαζομένων των κρατών μελών και των οικογενειών τους στο εσωτερικό της Κοινότητας² και δεν μπορούν να διαχωριστούν από τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 492/2011, η εφαρμογή του οποίου αναβάλλεται σύμφωνα με τις παραγράφους 2, 3, 4, 5, 7 και 8, το Μαυροβούνιο και τα υφιστάμενα κράτη μέλη μπορούν να παρεκκλίνουν από τις διατάξεις αυτές στο μέτρο που απαιτείται για την εφαρμογή των παραγράφων 2, 3, 4, 5, 7 και 8.
10. Στις περιπτώσεις που εθνικά μέτρα ή μέτρα που απορρέουν από διμερείς συμφωνίες εφαρμόζονται από τα υφιστάμενα κράτη μέλη δυνάμει των μεταβατικών διατάξεων που εκτέθηκαν παραπάνω, το Μαυροβούνιο μπορεί να διατηρεί σε ισχύ ισοδύναμα μέτρα έναντι των υπηκόων του συγκεκριμένου κράτους μέλους ή των συγκεκριμένων κρατών μελών.
11. Κάθε υφιστάμενο κράτος μέλος που εφαρμόζει εθνικά μέτρα σύμφωνα με τις παραγράφους 2, 3, 4, 5, 7, 8 και 9, μπορεί να θεσπίζει, δυνάμει του εθνικού δικαίου, μεγαλύτερη ελευθερία κυκλοφορίας από αυτήν που υπάρχει κατά την ημερομηνία προσχώρησης, συμπεριλαμβανομένης πλήρους πρόσβασης στην αγορά εργασίας. Κάθε υφιστάμενο κράτος μέλος που εφαρμόζει εθνικά μέτρα μπορεί ανά πάσα στιγμή να αποφασίσει να εφαρμόσει αντ' αυτών τα άρθρα 1 έως 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 492/2011. Η Επιτροπή ενημερώνεται για κάθε σχετική απόφαση.
12. Προκειμένου να αντιμετωπίσουν σοβαρές διαταραχές ή απειλή διαταραχών σε συγκεκριμένους ευαίσθητους τομείς παροχής υπηρεσιών στις αγορές εργασίας της Γερμανίας, των Κάτω Χωρών και της Αυστρίας, οι οποίες θα μπορούσαν να ανακύψουν σε ορισμένες περιοχές λόγω της διακρατικής παροχής υπηρεσιών, όπως ορίζεται στο άρθρο 1 της οδηγίας 96/71/EK, και, ενόσω εφαρμόζουν, δυνάμει των ανωτέρω οριζόμενων μεταβατικών διατάξεων, εθνικά μέτρα ή μέτρα που απορρέουν από διμερείς συμφωνίες όσον αφορά την ελεύθερη κυκλοφορία Μαυροβουνίων εργαζομένων, η Γερμανία, οι Κάτω Χώρες και η Αυστρία δύνανται, έπειτα από γνωστοποίηση προς την Επιτροπή, να παρεκκλίνουν από το άρθρο 56 πρώτο εδάφιο της ΣΛΕΕ προκειμένου να περιορίσουν, στο πλαίσιο της παροχής υπηρεσιών από επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες στο Μαυροβούνιο, την προσωρινή κυκλοφορία των εργαζομένων των οποίων το δικαίωμα ανάληψης εργασίας στη Γερμανία, τις Κάτω Χώρες και την Αυστρία υπόκειται σε εθνικά μέτρα.

---

² [EE L 257 της 19.10.1968, σ. 13](#). Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την Πράξη Προσχώρησης του 2003 ([EE L 236 της 23.9.2003, σ. 33](#)) και καταργήθηκε από τις 30 Απριλίου 2006 από την οδηγία 2004/38/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([EE L 158 της 30.4.2004, σ. 77](#)).

Ο κατάλογος των τομέων υπηρεσιών που μπορούν να καλύπτονται από την παρέκκλιση αυτήν έχει ως εξής:

— στη Γερμανία:

Τομέας	Κωδικός NACE (*), εκτός εάν ορίζεται άλλως
Κατασκευαστικός τομέας και συναφείς κλάδοι	45.1 έως 4· Δραστηριότητες που απαριθμούνται στο παράρτημα της οδηγίας 96/71/EK
Δραστηριότητες καθαρισμού κτιρίων, μέσων μεταφοράς και άλλων χώρων	74.70 Δραστηριότητες καθαρισμού κτιρίων, μέσων μεταφοράς και άλλων χώρων
Άλλες υπηρεσίες	74.87 Μόνο δραστηριότητες εσωτερικών διακοσμητών

(*) NACE: βλ. 31990 R 3037: Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 3037/90 του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 1990, για τη στατιστική ονοματολογία των οικονομικών δραστηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (ΕΕ L 293 της 24.10.1990, σ. 1).

— στις Κάτω Χώρες

Τομέας	Κωδικός NACE (*), εκτός εάν ορίζεται άλλως
Φυτική και ζωική παραγωγή, θήρα και συναφείς δραστηριότητες	Τμήμα 01
Τομέας τροφίμων	Τμήμα 10
Κατασκευές	Τομέας ΣΤ
Εφοδιαστική	Τμήμα 49 Τμήμα 53
Διανομή	Τμήμα 52
Απασχόληση	Τμήμα 78

(*) NACE: βλ. 32006 R 1893: Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1893/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE-αναθεώρηση 2 και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3037/90 του Συμβουλίου και ορισμένων κανονισμών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικών με ειδικούς στατιστικούς τομείς (ΕΕ L 393 της 30.12.2006, σ. 1).

— στην Αυστρία

Τομέας	Κωδικός NACE (*), εκτός εάν ορίζεται άλλως
Δραστηριότητες συναφείς με τη φυτοκομία	01.41
Κοπή, μορφοποίηση και τελική επεξεργασία λίθων	26.7
Κατασκευή μεταλλικών σκελετών και μερών μεταλλικών σκελετών	28.11
Κατασκευαστικός τομέας και συναφείς κλάδοι	45.1 έως 4· Δραστηριότητες που απαριθμούνται στο παράρτημα της οδηγίας 96/71/EK
Δραστηριότητες ιδιωτικής ασφάλειας	74.60
Δραστηριότητες καθαρισμού κτιρίων, μέσων μεταφοράς και άλλων χώρων	74.70
Κατ' οίκον νοσηλευτικές υπηρεσίες	85.14
Δραστηριότητες κοινωνικής μέριμνας και δραστηριότητες χωρίς παροχή καταλύματος	85.32

(*) NACE: βλ. 31990 R 3037: Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 3037/90 του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 1990, για τη στατιστική ονοματολογία των οικονομικών δραστηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (ΕΕ L 293 της 24.10.1990, σ. 1).

Σε περίπτωση σοβαρών και επίμονων διαταραχών σε συγκεκριμένους ευαίσθητους τομείς υπηρεσιών, οι οποίες θα μπορούσαν να προκύψουν σε ορισμένες περιοχές από τη διακρατική παροχή υπηρεσιών, όπως ορίζεται στο άρθρο 1 της οδηγίας 96/71/EK, κάθε υφιστάμενο κράτος μέλος, εφόσον εφαρμόζει, δυνάμει των ανωτέρω οριζόμενων μεταβατικών διατάξεων, εθνικά μέτρα ή μέτρα που απορρέουν από διμερείς συμφωνίες για την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων του Μαυροβουνίου, μπορεί να ζητήσει από την Επιτροπή να εκδώσει απόφαση σχετικά με την επέκταση του πεδίου εφαρμογής της παρέκκλισης από το άρθρο 56 πρώτο εδάφιο της ΣΛΕΕ για τον αντίστοιχο τομέα υπηρεσιών και τη διάρκειά της, αφού παράσχει στο συγκεκριμένο κράτος μέλος και στα άλλα κράτη μέλη όλες τις σχετικές πληροφορίες που δικαιολογούν την παρέκκλιση. Η Επιτροπή εκδίδει απόφαση σχετικά με την επέκταση του πεδίου εφαρμογής της παρέκκλισης και τη διάρκειά της το αργότερο εντός τεσσάρων εβδομάδων από την παραλαβή του αιτήματος αυτού και ενημερώνει το Συμβούλιο σχετικά με την απόφασή της. Κάθε κράτος μέλος μπορεί, εντός δύο εβδομάδων από την απόφαση της Επιτροπής, να ζητήσει από το Συμβούλιο να ακυρώσει ή να τροποποιήσει την απόφαση αυτή. Το Συμβούλιο αποφαινεται επί του αιτήματος αυτού εντός τεσσάρων εβδομάδων με ειδική πλειοψηφία.

Στο μέτρο που ένα κράτος μέλος παρεκκλίνει από το άρθρο 56 πρώτο εδάφιο της ΣΛΕΕ σύμφωνα με το πρώτο, το δεύτερο και το τρίτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου, το Μαυροβούνιο μπορεί, αφού ενημερώσει την Επιτροπή, να λάβει ισοδύναμα μέτρα.

Η εφαρμογή της παρούσας παραγράφου δεν μπορεί να δημιουργήσει συνθήκες για την προσωρινή κυκλοφορία εργαζομένων στο πλαίσιο της διακρατικής παροχής υπηρεσιών μεταξύ του συγκεκριμένου κράτους μέλους και του Μαυροβουνίου οι οποίες να είναι πιο περιοριστικές από εκείνες που επικρατούν κατά την ημερομηνία υπογραφής της Συνθήκης Προσχώρησης.

13. Η εφαρμογή των παραγράφων 2, 3, 4, 5 και 7 έως 11 δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα προϋποθέσεις για την πρόσβαση των υπηκόων του Μαυροβουνίου στις αγορές εργασίας των υφιστάμενων κρατών μελών οι οποίες να είναι πιο περιοριστικές από εκείνες που ισχύουν κατά την ημερομηνία υπογραφής της Συνθήκης Προσχώρησης.

Παρά την εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 1 έως 12, κατά την περίοδο εφαρμογής εθνικών μέτρων ή μέτρων που απορρέουν από διμερείς συμφωνίες, τα υφιστάμενα κράτη μέλη δίνουν προτεραιότητα στους εργαζομένους οι οποίοι είναι υπήκοοι των κρατών μελών έναντι εργαζομένων οι οποίοι είναι υπήκοοι τρίτων χωρών όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά εργασίας τους.

Οι μετακινούμενοι εργαζόμενοι από το Μαυροβούνιο και οι οικογένειές τους που διαμένουν και εργάζονται νόμιμα σε άλλο κράτος μέλος ή οι μετακινούμενοι εργαζόμενοι από άλλα κράτη μέλη και οι οικογένειές τους που διαμένουν και εργάζονται νόμιμα στο Μαυροβούνιο δεν τυγχάνουν πιο περιοριστικής μεταχείρισης απ' ό,τι οι μετακινούμενοι εργαζόμενοι τρίτων χωρών που διαμένουν και εργάζονται νόμιμα στο συγκεκριμένο κράτος μέλος ή στο Μαυροβούνιο αντιστοίχως. Επιπλέον, κατ' εφαρμογή της αρχής της ενωσιακής προτίμησης, οι διακινούμενοι εργαζόμενοι τρίτων χωρών που διαμένουν και εργάζονται στο Μαυροβούνιο δεν τυγχάνουν ευνοϊκότερης μεταχείρισης από τους υπηκόους του Μαυροβουνίου.